

اتحادیه صادرکنندگان
فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

گزارش هفتگی معاملات خوراک پالایشگاهی

میعانات گازی

وکیوم باتوم

روغن پایه

اسلاک واکس

شناسنامه گزارش

تهیه شده در دپارتمان پژوهش و آمار اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

عنوان گزارش: گزارش هفتگی معاملات خوراک پالایشگاهی؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

گردآوری و تدوین: مهتاب ابراهیمی

ناظر: فریدون اسعدی، هادی ابراهیمی

نوع گزارش: تحلیلی

شماره گزارش: ۱۴۰۵/۶۴۱۰۷

تاریخ انتشار: مرداد ۱۴۰۵

فهرست

۱. مقدمه ۱
۱. میعانات گازی ۱
۲. وکیوم باتوم ۱
۳. روغن پایه ۳
- ۳-۱. روغن پایه؛ نفت ایرانول ۴
- ۳-۲. روغن پایه؛ نفت بهران ۵
- ۳-۳. روغن پایه؛ نفت پارس ۵
۴. اسلاک واکس/پارافین واکس ۷
- ۴-۱. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول ۷
- ۴-۱-۱. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول تهران ۷
- ۴-۱-۲. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول آبادان ۸
- ۴-۲. اسلاک واکس؛ نفت بهران ۹
- ۴-۳. اسلاک واکس؛ نفت پارس ۱۰
- ۴-۴. پارافین واکس؛ نفت سپاهان ۱۱
۱۲. جمع بندی ۱۲

مقدمه

بازار خوراک و محصولات میانی پالایشگاهی یکی از حلقه‌های مهم زنجیره انرژی و صنایع پایین‌دستی کشور به شمار می‌رود؛ بازاری که تغییرات آن می‌تواند بر روند تأمین مواد اولیه، رفتار معاملاتی فعالان صنعتی و جهت‌گیری قیمت‌ها در بخش‌های وابسته اثرگذار باشد. محصولاتی مانند میعانات گازی، وکیوم‌باتوم، روغن پایه، اسلاک‌واکس و پارافین‌واکس به دلیل نقش کلیدی در صنایع پالایشی، روانکار، قیر، شیمیایی و سایر زنجیره‌های تولیدی، همواره از اهمیت ویژه‌ای در تحلیل‌های هفتگی بازار برخوردارند.

بررسی این گروه‌های کالایی از آن جهت اهمیت دارد که هر یک از آن‌ها تحت تأثیر متغیرهای متفاوتی از جمله سیاست‌های قیمت‌گذاری، شرایط عرضه پالایشگاه‌ها، سطح تقاضای صنایع پایین‌دستی، تغییرات نرخ خوراک و انتظارات فعالان بازار قرار دارند. از این رو، تحلیل منظم وضعیت معاملات این محصولات می‌تواند تصویر روشن‌تری از تعادل یا عدم تعادل بازار، میزان پایداری عرضه و کیفیت کشف قیمت در بورس‌های کالایی ارائه کند.

گزارش حاضر با تمرکز بر معاملات هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵، به ارزیابی وضعیت چهار گروه اصلی محصولات پالایشگاهی می‌پردازد و تلاش دارد روندهای غالب بازار را از منظر عرضه، تقاضا، رقابت قیمتی و رفتار معاملاتی فعالان بررسی کند. هدف از این گزارش، ارائه تصویری تحلیلی و منسجم از شرایط بازار در این مقطع زمانی و فراهم کردن مبنایی برای تصمیم‌گیری دقیق‌تر فعالان اقتصادی، تولیدکنندگان و سیاست‌گذاران حوزه انرژی و صنایع وابسته است.

۱. میعانات گازی

میعانات گازی طی هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ توسط هیچ شرکتی در بورس انرژی ایران عرضه نشد.

۲. وکیوم‌باتوم

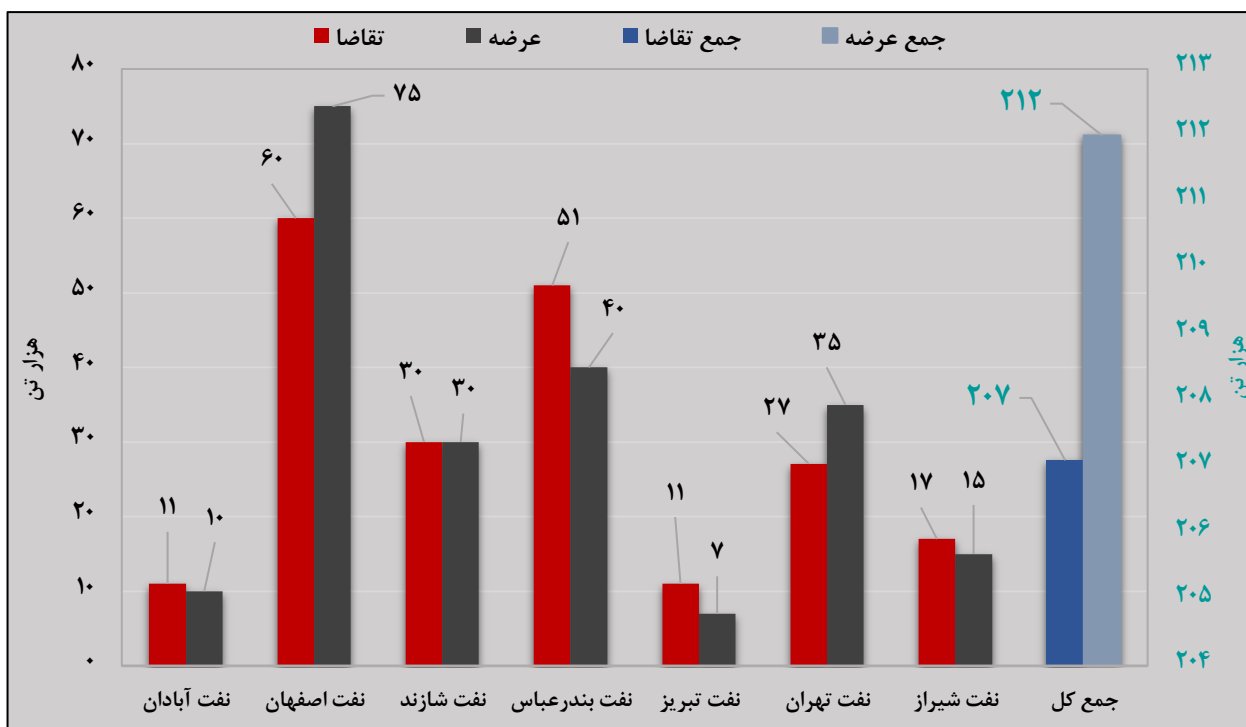
در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵، بازار وکیوم‌باتوم بورس کالای ایران شاهد عرضه این محصول توسط هفت پالایشگاه شامل پالایش نفت آبادان، پالایش نفت اصفهان، پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند، پالایش نفت بندرعباس، پالایش نفت تبریز، پالایش نفت تهران و پالایش نفت شیراز بود. بررسی داده‌های معاملاتی نشان می‌دهد پالایش نفت اصفهان با عرضه ۷۵ هزار تن، بیشترین سهم از عرضه هفتگی را به خود اختصاص داده است. پس از آن، پالایش نفت بندرعباس با عرضه ۴۰ هزار تن در رتبه بعدی قرار دارد. در مقابل، پالایش نفت تبریز با عرضه ۷ هزار تن، کمترین حجم عرضه را در میان پالایشگاه‌های عرضه‌کننده به ثبت رسانده است.

در سمت تقاضا نیز، بیشترین حجم تقاضای ثبت‌شده به وکیوم‌باتوم پالایش نفت اصفهان با ۶۰ هزار تن و پالایش نفت بندرعباس با ۵۱ هزار تن اختصاص یافت. در مقابل، کمترین سطح تقاضا به‌طور هم‌زمان برای محصولات پالایش نفت تبریز و پالایش نفت آبادان به ثبت رسید که سهم هر یک از آن‌ها ۱۱ هزار تن بود.

مقایسه عرضه و تقاضای وکیوم‌باتوم در پالایشگاه‌های مختلف نشان می‌دهد که بازار در هفته دوم مردادماه از وضعیت یکسانی برخوردار نبوده و در پالایشگاه‌های مختلف، شرایط متفاوتی از جمله کسری عرضه، مازاد عرضه و تعادل نسبی میان عرضه و تقاضا مشاهده شده است. به‌طوری‌که در وکیوم‌باتوم پالایشگاه‌های آبادان، بندرعباس، تبریز و شیراز، تقاضا بیش از

میزان عرضه بوده و بازار با کسری عرضه مواجه بوده است؛ در مقابل، پالایشگاه‌های اصفهان و تهران با مزاد عرضه روبه‌رو بوده‌اند و در پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند نیز عرضه و تقاضا در سطحی متناسب قرار داشته است. بیشترین کسری عرضه مربوط به وکیوم‌باتوم پالایش نفت بندرعباس با ۱۱ هزار تن بوده است که نشان‌دهنده تقاضای بالاتر از حجم عرضه این پالایشگاه است. در سوی دیگر، پالایش نفت اصفهان با ثبت ۱۵ هزار تن مزاد عرضه، بیشترین شکاف میان عرضه و تقاضا را در این هفته به خود اختصاص داده است. این تفاوت میان پالایشگاه‌ها، بیانگر ناهمگونی شرایط بازار و میزان تقاضا برای وکیوم‌باتوم عرضه‌شده از سوی پالایشگاه‌های مختلف است.

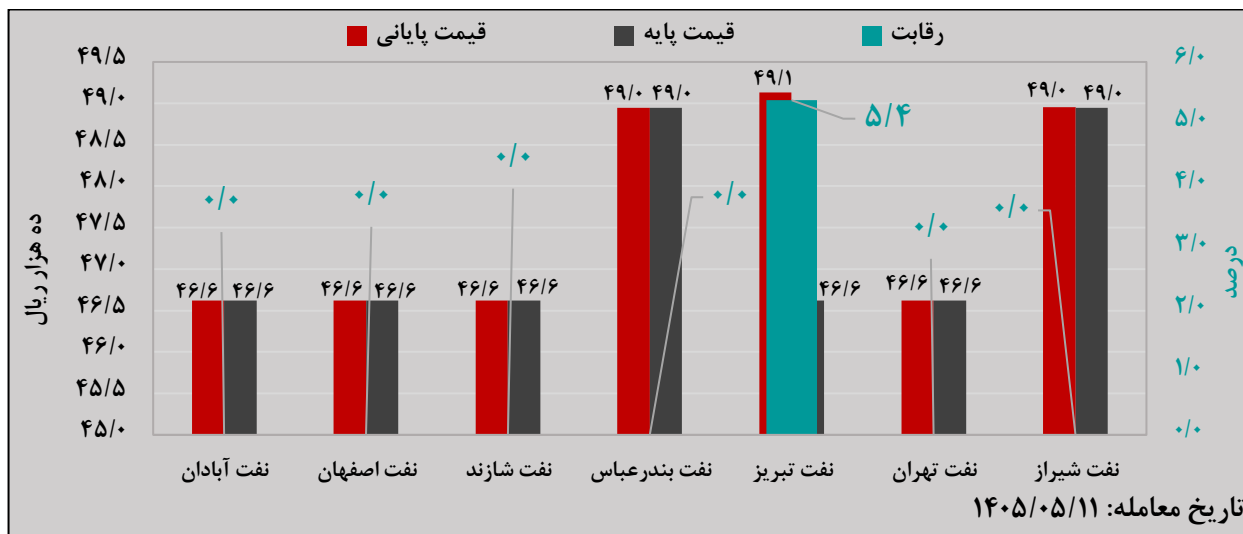
شکل ۱. وضعیت عرضه و تقاضای وکیوم‌باتوم به تفکیک تولیدکننده‌ها؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

در کنار نگاه به عملکرد تفکیکی برای هر هفت پالایشگاه، نگاه به مجموع عرضه و تقاضای این پالایشگاه‌ها نشان می‌دهد که عرضه وکیوم‌باتوم پالایشگاهی ۵ هزار تن بیشتر از تقاضای ثبت‌شده برای این محصول در بورس کالای ایران در هفته یادشده بوده است. همچنین، علاوه بر بررسی وضعیت عرضه و تقاضای وکیوم‌باتوم در بورس کالا برای هفته دوم مردادماه، وضعیت رقابت بر سر قیمت پایانی در معاملات انجام‌شده در بورس کالا نیز در ادامه ارائه می‌شود. میزان رقابت قیمتی برای وکیوم‌باتوم معامله‌شده‌ی هفت شرکت یادشده در بورس کالا برای هفته دوم مردادماه در شکل زیر نمایش داده شده است.

شکل ۲. میزان رقابت قیمتی و کیوم باتوم به تفکیک تولیدکننده‌ها؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

بررسی معاملات و کیوم باتوم در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که به جز و کیوم باتوم تولیدی شرکت پالایش نفت تبریز که با رقابت قیمتی ۵/۴ درصدی معامله شده است، در معاملات سایر پالایشگاه‌ها رقابت قیمتی شکل نگرفته و کیوم باتوم شش پالایشگاه دیگر بدون رقابت و در سطح قیمت پایه به فروش رسیده است.

در مجموع، بررسی معاملات و کیوم باتوم در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که بازار نسبت به هفته قبل از نظر توازن عرضه و تقاضا بهبود نسبی داشته و مازاد عرضه از ۱۳۱ هزار تن در هفته اول به ۵ هزار تن در این هفته کاهش یافته است. این تغییر در شرایط بازار، در عین حال با افزایش قیمت معاملات همراه نبوده و قیمت و کیوم باتوم در هفته دوم مردادماه در تمامی پالایشگاه‌ها، به جز پالایش نفت تبریز، در سطح قیمت پایه باقی مانده است؛ به گونه‌ای که تنها عرضه پالایش نفت تبریز با رقابت ۵/۴ درصدی معامله شده است. تداوم معاملات عمدتاً در قیمت پایه را می‌توان از منظر کنترل هزینه تأمین خوراک برای صنایع پایین‌دستی، به‌ویژه تولیدکنندگان قیر، وضعیتی مطلوب ارزیابی کرد؛ چراکه شکل‌گیری رقابت‌های قیمتی بالاتر می‌تواند به افزایش بهای خرید و کیوم باتوم و در نتیجه افزایش هزینه تمام‌شده محصولات نهایی منجر شود. از این منظر، ثبات قیمت معاملات در سطح هفته قبل، علی‌رغم تغییر در حجم عرضه و تقاضا، مهم‌ترین ویژگی بازار در هفته دوم مردادماه بوده است. در مجموع، بازار و کیوم باتوم در این هفته ضمن برخورداری از توازن نسبی بیشتر میان عرضه و تقاضا، از ثبات قیمتی نیز برخوردار بوده و نشانه‌ای از تشدید فشار قیمتی بر صنایع پایین‌دستی مشاهده نمی‌شود.

۳. روغن پایه

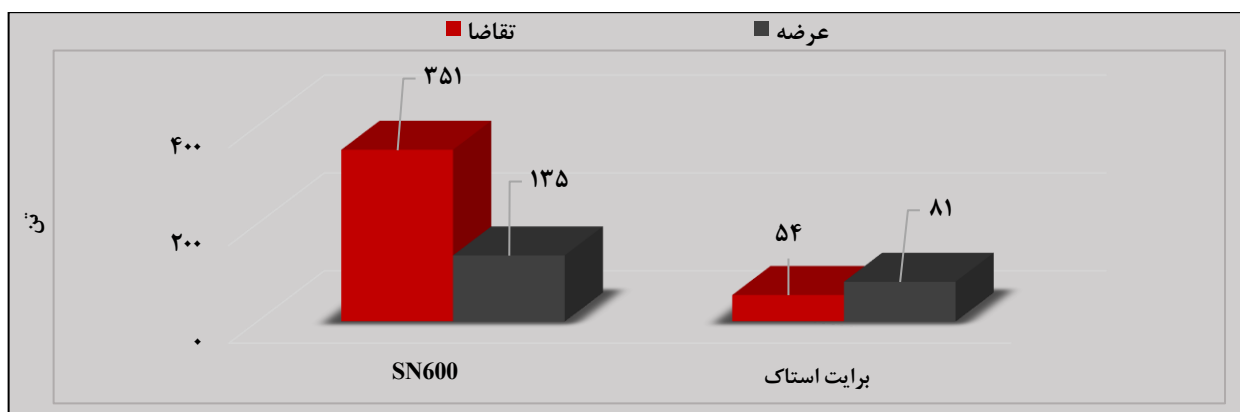
روغن پایه در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ توسط سه تولیدکننده، نفت ایرانول (تهران)، نفت بهران و نفت پارس در بورس کالای ایران عرضه شد که در ادامه مروری بر عملکرد این تولیدکننده‌ها در هفته مذکور خواهیم داشت.

۳-۱. روغن پایه؛ نفت ایرانول

در هفته دوم مردادماه مجموعه نفت ایرانول دو نوع روغن پایه، SN600 و برای استاک (نفت ایرانول تهران)، را در بورس کالای ایران عرضه کرد.

وضعیت عرضه و تقاضا روغن پایه‌های SN600 و برای استاک مجموعه نفت ایرانول برای هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ در شکل زیر قابل مشاهده است. همانطور که می‌بینیم، برای روغن پایه SN600 تقاضای ثبت شده در بورس کالا ۲/۶ برابر عرضه انجام شده برای آن (معادل ۲۱۶ تن کسری عرضه) بوده است؛ که نشان‌دهنده وجود فشار تقاضای قابل توجه در این گرید است. این در حالی است که حجم عرضه روغن پایه برای استاک در سامانه مذکور بیش از حجم تقاضای ثبت شده برای آن (مازاد عرضه‌ای معادل ۲۷ تن) بوده است.

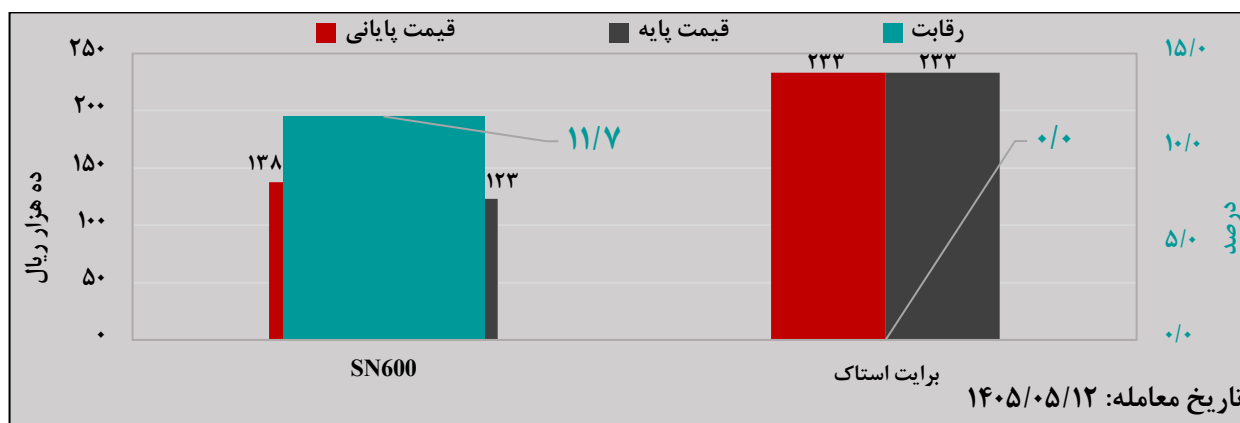
شکل ۳. وضعیت عرضه و تقاضای روغن پایه شرکت نفت ایرانول (تهران)؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، بررسی قیمت‌های پایانی معاملات و قیمت‌های پایه عرضه روغن‌های پایه شرکت نفت ایرانول (تهران) نشان می‌دهد که در هفته مورد بررسی، روغن پایه SN600 این شرکت با ۱۱/۷ درصد رقابت قیمتی معامله شده است. شکل‌گیری این سطح از رقابت، بیانگر وجود فشار تقاضا و تمایل خریداران به تأمین این گرید در معاملات بورس کالا است. در مقابل، روغن پایه برای استاک به دلیل عدم وجود فشار تقاضا، بدون رقابت قیمتی و در سطح قیمت پایه معامله شده است.

شکل ۴. میزان رقابت قیمتی انواع روغن پایه شرکت نفت ایرانول (تهران)؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

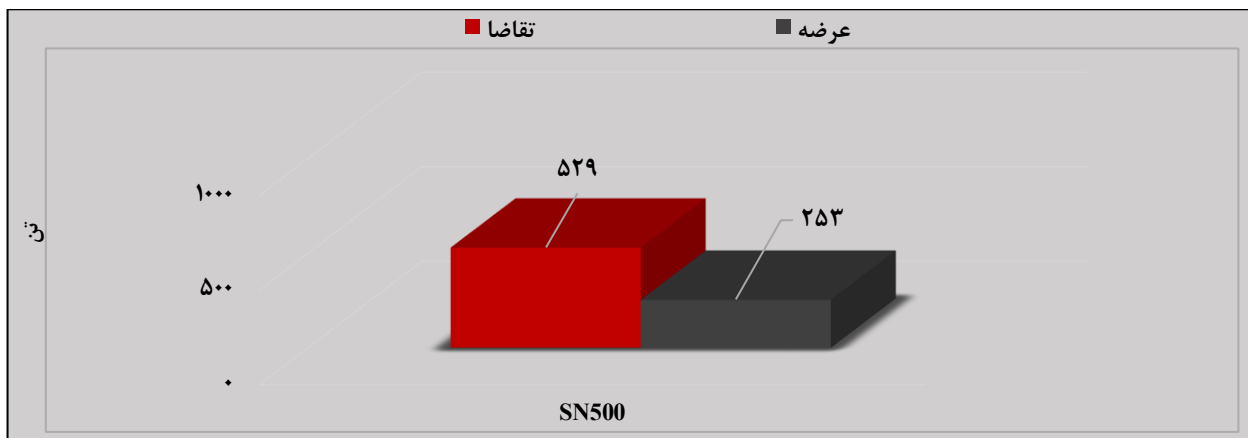

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۲-۳. روغن پایه؛ نفت بهران

شرکت نفت بهران در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ تنها روغن پایه SN500 را در بورس کالای ایران عرضه کرد که وضعیت عرضه و تقاضای آن در شکل زیر ارائه شده است. بررسی داده‌های معاملاتی نشان می‌دهد که تقاضای ثبت‌شده برای این محصول از حجم عرضه فراتر رفته و بازار این گرید با کسری عرضه قابل توجهی مواجه بوده است؛ به گونه‌ای که حجم عرضه SN500 بیش از ۲ برابر حجم تقاضای ثبت‌شده (معادل ۲۷۶ تن کسری عرضه) بوده است.

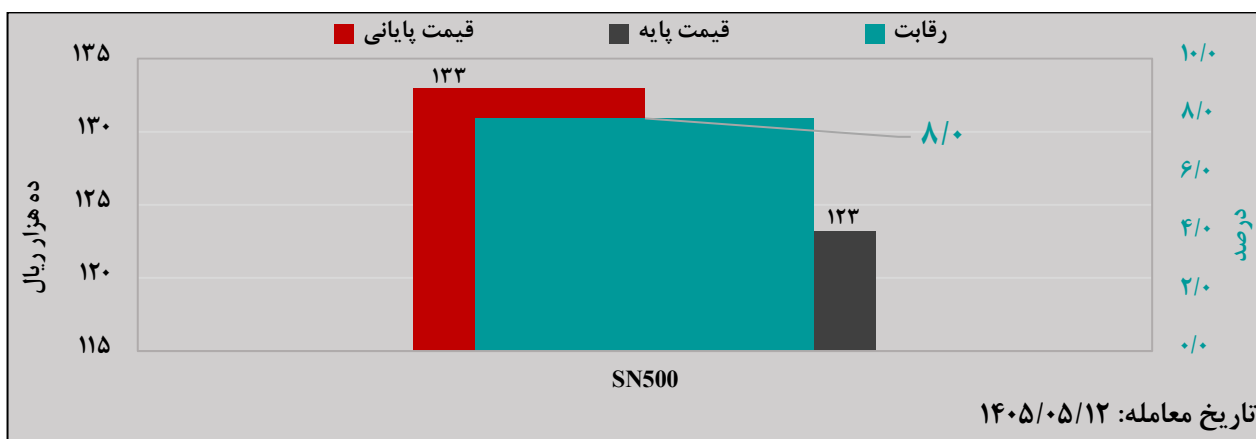
شکل ۵. وضعیت عرضه و تقاضای روغن پایه شرکت نفت بهران؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، بررسی قیمت پایه و قیمت پایانی معامله روغن پایه SN500 تولیدی شرکت نفت بهران در بورس کالای ایران طی هفته دوم مردادماه نشان می‌دهد که وجود فشار تقاضا به شکل‌گیری رقابت قیمتی منجر شده است؛ به طوری که این گرید با ۸ درصد رقابت نسبت به قیمت پایه، در نرخ ۱۳۳ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم معامله شده است.

شکل ۶. میزان رقابت قیمتی روغن پایه SN500 شرکت نفت بهران؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

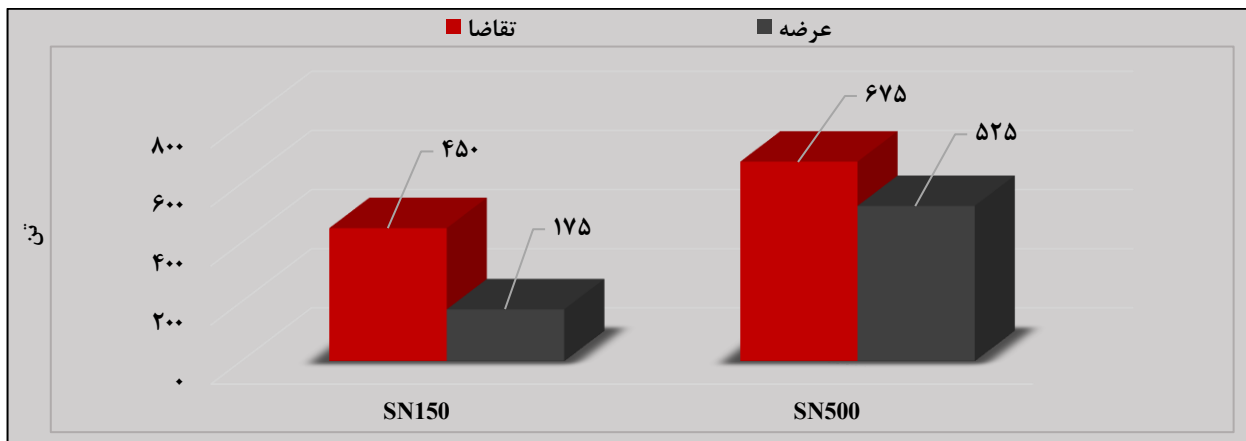
۳-۳. روغن پایه؛ نفت پارس

شرکت نفت پارس در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ دو نوع روغن پایه، SN150 و SN500، را در بورس کالای ایران عرضه کرد. در شکل زیر وضعیت عرضه و تقاضای هر دو نوع روغن پایه در بورس برای هفته مذکور آمده است. همانطور که

مشاهده می‌شود، میزان تقاضای ثبت‌شده در هفته دوم مردادماه برای SN150 نفت پارس ۲/۶ برابر عرضه (معادل ۲۷۵ تن کسری عرضه) انجام‌شده بوده است. همچنین، برای گرید SN500 نفت پارس نیز تقاضا معادل ۱۵۰ تن بیشتر از عرضه به ثبت رسیده است؛ که نشان‌دهنده وجود فشار تقاضا برای هر دو گرید شرکت مذکور در معاملات بورسی است.

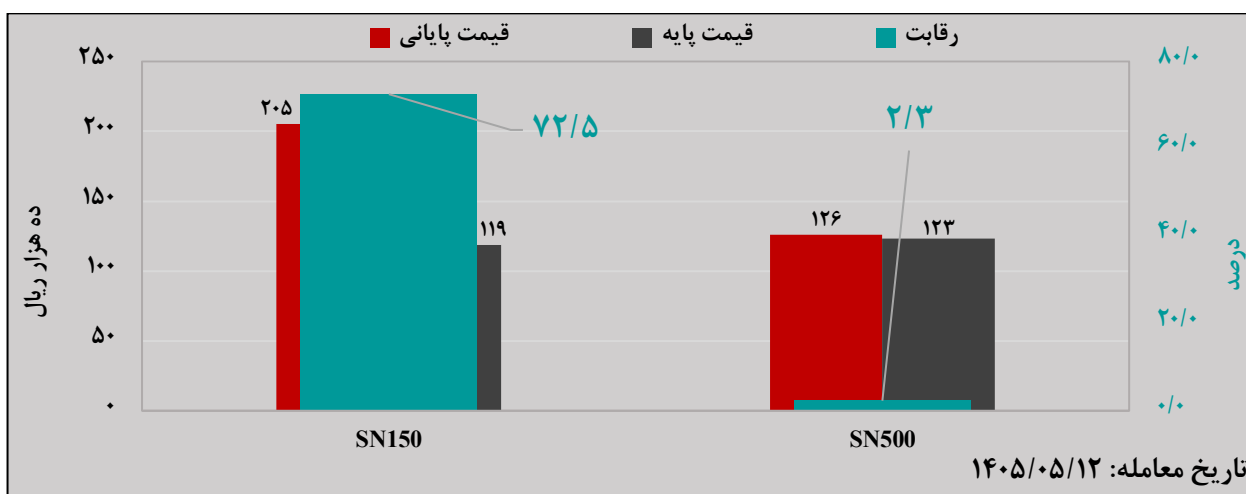
شکل ۷. وضعیت عرضه و تقاضای انواع روغن پایه شرکت نفت پارس؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، بررسی قیمت‌های پایانی معاملات و قیمت‌های پایه روغن پایه‌های عرضه‌شده توسط شرکت نفت پارس در بورس کالای ایران طی بازه زمانی مورد بررسی، نشان می‌دهد که روغن پایه SN150 با وجود فشار تقاضای یادشده با رقابت قیمتی قابل توجهی به اندازه ۷۲/۵ درصد مواجه بوده است. در مقابل، برای روغن پایه SN500 با توجه به فشار تقاضای بسیار کمتر نسبت به نوع دیگر روغن پایه تولیدی نفت پارس رقابت قیمتی بسیار کمتری نیز به میزان ۲/۳ درصد به ثبت رسیده است. این تفاوت در میزان رقابت، نشان می‌دهد که بازار در هر دو گرید با سیطره تقاضای خریداران مواجه بوده، با این حال شدت محدودیت عرضه در گرید SN150، منجر به رفتارهای هیجانی‌تر و رشد قیمت بسیار بیشتری در مقایسه با گرید SN500 شده است.

شکل ۸. میزان رقابت قیمتی انواع روغن پایه شرکت نفت پارس؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

تاریخ معامله: ۱۴۰۵/۰۵/۱۲

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

در مجموع، بررسی معاملات روغن پایه در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که عدم توازن میان عرضه و تقاضا در گریدهای پرمصرف همچنان پابرجا بوده و در گریدهای SN150، SN500 و SN600، میزان تقاضا از عرضه پیشی گرفته است؛ به گونه‌ای که این محدودیت عرضه در برخی موارد به شکل‌گیری رقابت‌های قیمتی قابل توجه منجر شده است. در این میان، رقابت ۷۲/۵ درصدی برای SN150 نفت پارس و رقابت ۱۱/۷ درصدی برای SN600 نفت ایرانول، بیانگر شدت بالاتر فشار تقاضا در این گریدهاست، در حالی که SN500 نفت بهران و نفت پارس نیز به ترتیب با رقابت ۸ و ۲/۳ درصدی معامله شدند. هم‌زمان، قیمت‌های پایه گریدهای اصلی نسبت به هفته قبل افزایش محدودی در حدود ۱/۶ تا ۱/۷ درصد داشته‌اند و در نتیجه، بازار روغن پایه در سطوح قیمتی بالای هفته‌های اخیر همچنان حفظ شده است. تداوم کسری عرضه در گریدهای پرمصرف، همراه با رشد هرچند محدود قیمت‌های پایه و شکل‌گیری رقابت در معاملات، نشان می‌دهد که فشار هزینه‌ای بر تولیدکنندگان روانکار همچنان پابرجاست و در صورت استمرار این شرایط، می‌تواند بر هزینه تأمین مواد اولیه و حاشیه سود واحدهای پایین‌دستی اثرگذار باشد. از این رو، تأمین متناسب و مستمر گریدهای پرتقاضا و جلوگیری از شکل‌گیری شکاف میان عرضه و تقاضا، همچنان از الزامات اصلی ایجاد ثبات در بازار روغن پایه و حفظ توان رقابتی تولیدکنندگان پایین‌دستی محسوب می‌شود.

۴. اسلاک واکس/پارافین واکس

اسلاک واکس در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ توسط سه تولیدکننده، نفت ایرانول (تهران و آبادان)، نفت بهران و نفت پارس، در بورس کالای ایران عرضه شد. همچنین، عرضه‌ی کالای پارافین واکس نیز توسط نفت سپاهان انجام شد که در ادامه مروری بر عملکرد هر تولیدکننده در این بازه خواهیم داشت.

۴-۱. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول

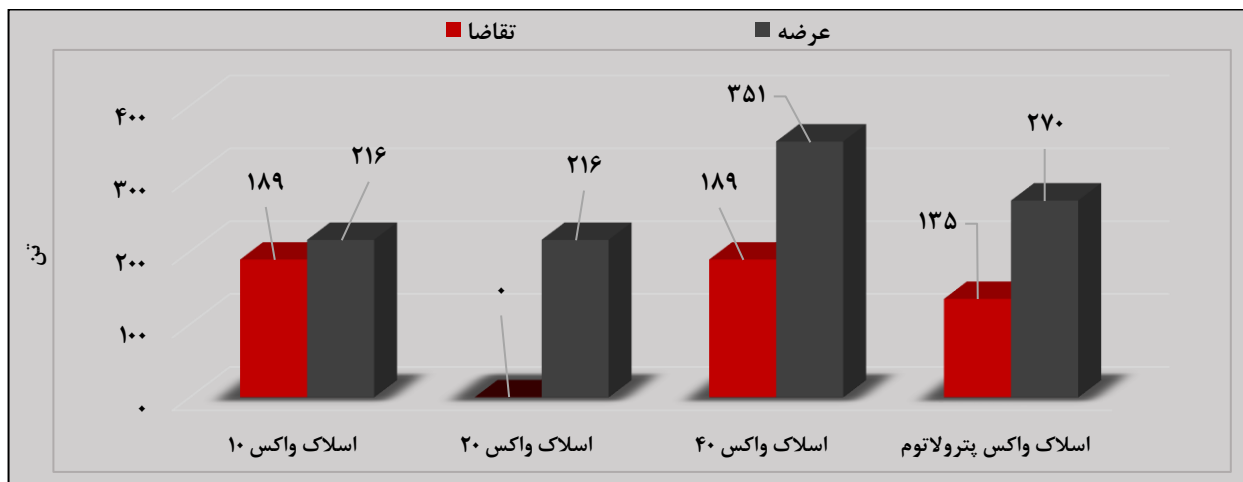
این مجموعه در دوم مردادماه ۱۴۰۵ پنج نوع اسلاک واکس را در بورس کالای ایران عرضه کرد؛ که عبارتند از: اسلاک واکس ۱۰، اسلاک واکس ۲۰، اسلاک واکس ۴۰، اسلاک واکس پترولاتوم (نفت ایرانول تهران) و اسلاک واکس ۱۰ (نفت ایرانول آبادان). در ادامه وضعیت عرضه و تقاضای انواع اسلاک واکس و رقابت قیمتی آنها برای هر یک از شرکت‌های نفت ایرانول تهران و نفت ایرانول آبادان ارائه خواهد شد.

۴-۱-۱. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول تهران

شرکت نفت ایرانول تهران در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵، چهار گرید اسلاک واکس شامل اسلاک واکس ۱۰، اسلاک واکس ۲۰، اسلاک واکس ۴۰ و اسلاک واکس پترولاتوم را در بورس کالای ایران عرضه کرد. وضعیت عرضه و تقاضای این محصولات در شکل زیر ارائه شده است.

بررسی داده‌های معاملاتی نشان می‌دهد که در هفته مورد بررسی، میزان عرضه اسلاک واکس ۱۰، اسلاک واکس ۲۰، اسلاک واکس ۴۰ و پترولاتوم شرکت نفت ایرانول (تهران) بیش از تقاضای ثبت‌شده برای هر یک از این محصولات بوده است؛ به طوری که به ترتیب مازاد عرضه‌ای معادل ۲۷، ۲۱۶، ۱۶۲ و ۱۳۵ تن به ثبت رسیده است. شایان ذکر است در هفته مذکور، برای اسلاک واکس ۲۰ شرکت نفت ایرانول (تهران) هیچ‌گونه تقاضایی در بورس کالا ثبت نشده است.

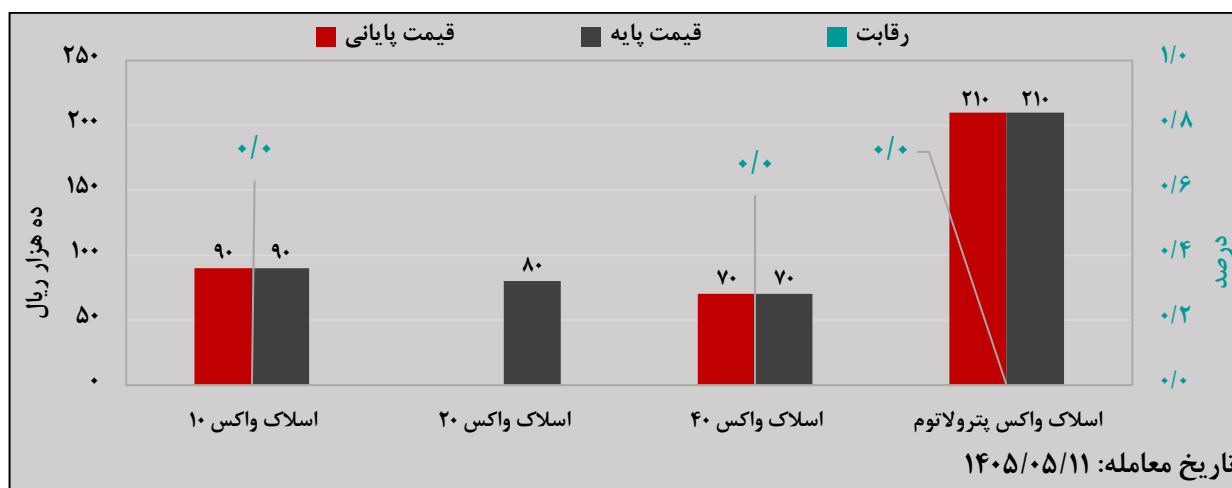
شکل ۹. وضعیت عرضه و تقاضای انواع اسلاک واکس شرکت نفت ایرانول تهران؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، نمودار زیر نمایانگر میزان رقابت قیمتی (تفاوت میان قیمت پایانی و قیمت پایه) در معاملات انواع اسلاک واکس شرکت نفت ایرانول تهران است. یافته‌ها حاکی از آن است که در هفته مورد بررسی، رفتار قیمتی هر گرید به‌طور کامل با وضعیت عرضه آن محصول هم‌سوئی داشته است. در همین راستا، عدم وجود فشار تقاضا برای اسلاک واکس ۱۰، اسلاک واکس ۴۰ و اسلاک واکس پترولاتوم منجر به شکل‌گیری رقابت قیمتی صفر شده است. همچنین، اسلاک واکس ۲۰ این شرکت به دلیل نبود تقاضا بدون معامله باقی مانده و بحث رقابت قیمتی برای آن منتفی است.

شکل ۱۰. میزان رقابت قیمتی انواع اسلاک واکس شرکت نفت ایرانول تهران؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

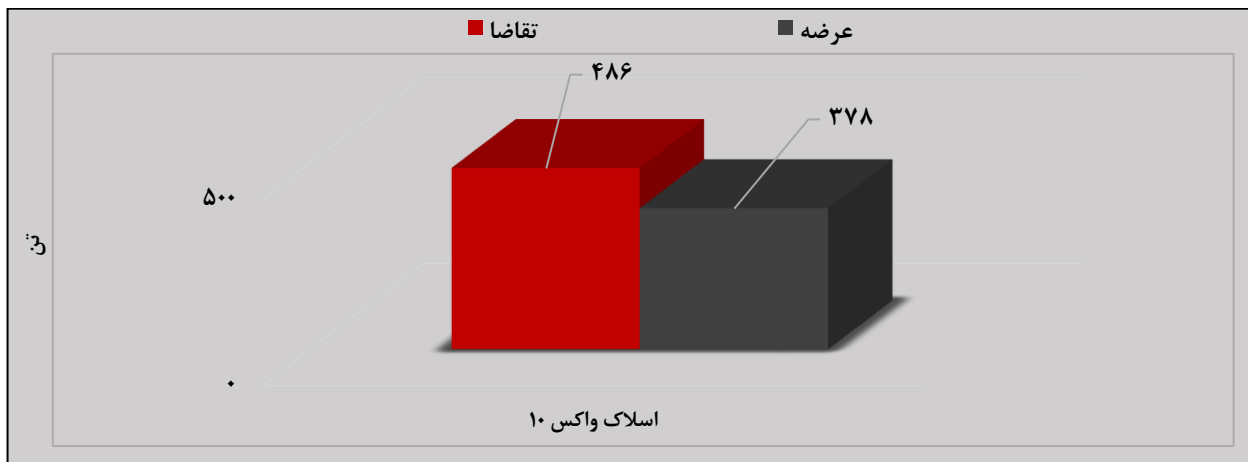
مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۲-۱-۴. اسلاک واکس؛ نفت ایرانول آبادان

شرکت نفت ایرانول (آبادان) در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ تنها یک گرید از اسلاک واکس، یعنی اسلاک واکس ۱۰، را در بورس کالای ایران عرضه کرده است. وضعیت عرضه و تقاضای این محصول در بازه زمانی مذکور در شکل زیر ارائه شده

است. مطابق داده‌های معاملاتی، حجم تقاضای ثبت شده برای اسلاک واکس ۱۰ از میزان عرضه آن فراتر بوده و در هفته مورد بررسی، این محصول با کسری عرضه ۱۰۸ تنی مواجه شده است.

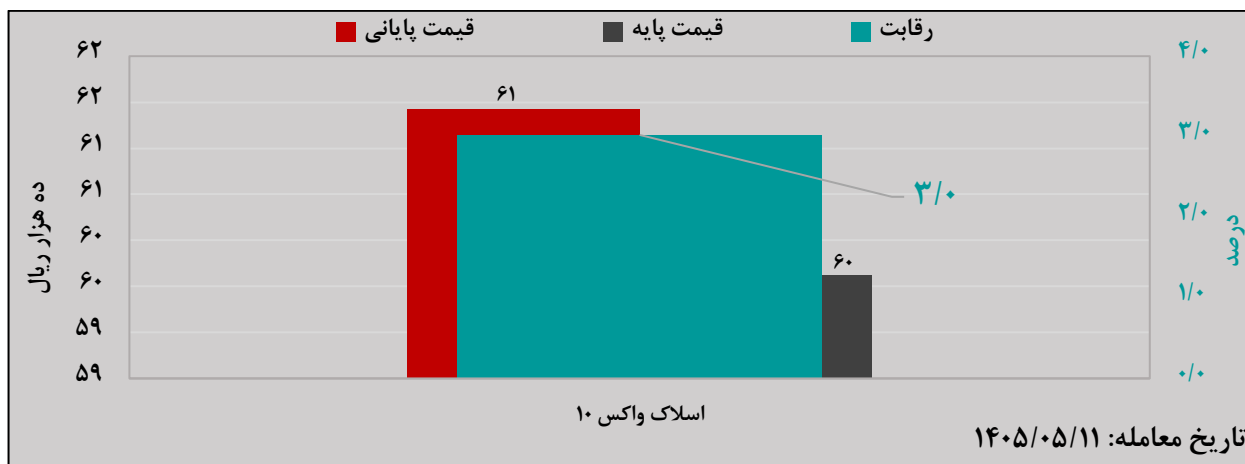
شکل ۱۱. وضعیت عرضه و تقاضای اسلاک واکس شرکت نفت ایرانول آبادان؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، میزان رقابت بین قیمت پایانی و قیمت پایه برای اسلاک واکس ۱۰ شرکت نفت ایرانول آبادان در شکل زیر قابل مشاهده است. همان طور که مشاهده می شود، به دلیل وجود فشار تقاضا برای گرید مذکور، این محصول در هفته مورد بررسی با رقابت قیمتی به میزان ۳ درصد معامله شده است.

شکل ۱۲. میزان رقابت قیمتی اسلاک واکس ۱۰ شرکت نفت ایرانول آبادان؛ هفته اول مرداد ۱۴۰۵

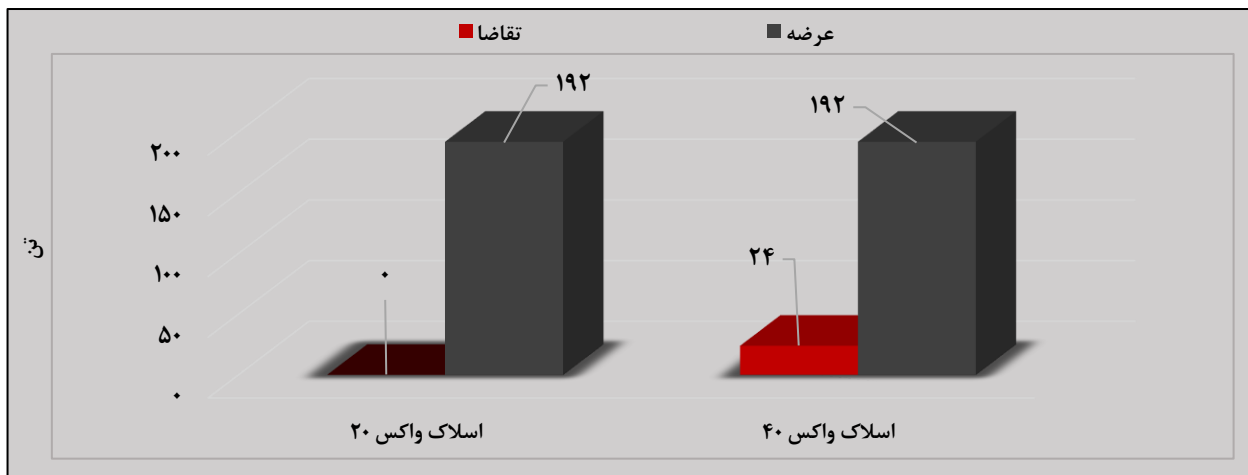
مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۲-۴. اسلاک واکس؛ نفت بهران

شرکت نفت بهران در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ دو گرید اسلاک واکس ۲۰ و اسلاک واکس ۴۰ را در بورس کالای ایران عرضه کرد. وضعیت عرضه و تقاضای این محصولات در شکل زیر ارائه شده است. بررسی داده‌های معاملاتی نشان می دهد که در هفته مورد بررسی، اسلاک واکس ۲۰ با وجود ثبت ۱۹۲ تن عرضه در بورس کالای ایران، هیچ تقاضایی را به خود اختصاص نداده است. همچنین، اسلاک واکس ۴۰ با وجود عرضه ۱۹۲ تنی، تنها ۲۴ تن تقاضا را به خود اختصاص داده و

در نتیجه با مزاد عرضه ۱۶۸ تنی مواجه شده است. این وضعیت نشان‌دهنده استقبال بسیار محدود خریداران از عرضه‌های اسلاک‌واکس شرکت نفت بهران و تداوم ضعف تقاضا برای این محصولات در معاملات بورس کالا است.

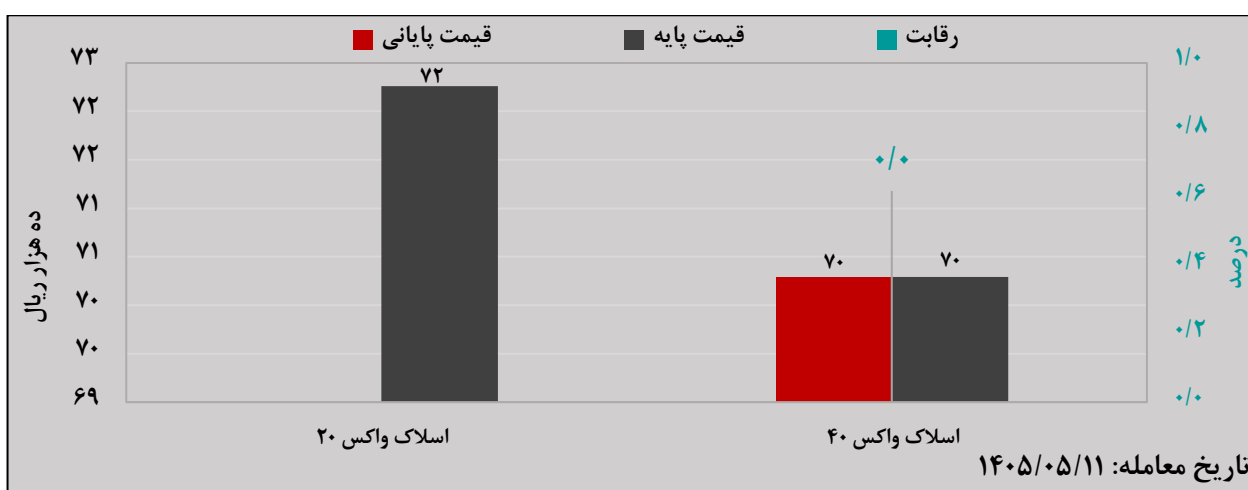
شکل ۱۳. وضعیت عرضه و تقاضای اسلاک واکس شرکت نفت بهران؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

همچنین، مقایسه قیمت‌های پایه عرضه و قیمت‌های پایانی معاملات اسلاک‌واکس شرکت نفت بهران نشان می‌دهد که به دلیل نبود فشار تقاضا برای گرید اسلاک‌واکس ۴۰، رقابت قیمتی در معامله این محصول شکل نگرفته و معامله در سطح قیمت پایه انجام شده است. در خصوص اسلاک‌واکس ۲۰ نیز، با توجه به عدم ثبت تقاضا، معامله‌ای صورت نگرفته و در نتیجه بحث رقابت قیمتی برای این محصول در هفته دوم مردادماه منتفی است.

شکل ۱۴. میزان رقابت قیمتی انواع اسلاک واکس شرکت نفت بهران؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

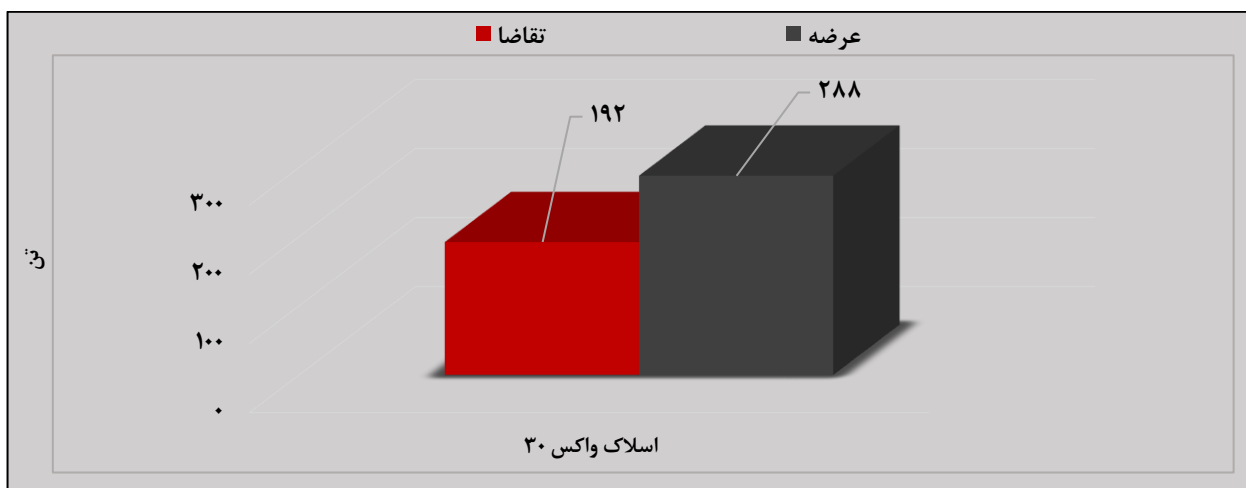
۳-۴. اسلاک واکس؛ نفت پارس

مجموعه نفت پارس در هفته دوم مردادماه سال ۱۴۰۵ تنها یک نوع اسلاک واکس، اسلاک واکس ۳۰، را در بورس کالای ایران عرضه کرد. شکل زیر وضعیت عرضه و تقاضای اسلاک واکس یادشده توسط نفت پارس را در بورس کالای ایران در

بازهی مذکور نشان می‌دهد. بررسی داده‌های معاملاتی نشان می‌دهد که در بازه مورد بررسی، میزان تقاضای ثبت‌شده برای اسلاک‌واکس ۳۰ به میزان ۹۶ تن از حجم عرضه آن کمتر بوده که بیانگر برتری سمت عرضه و وجود مازاد عرضه در معاملات این محصول در بورس کالا است.

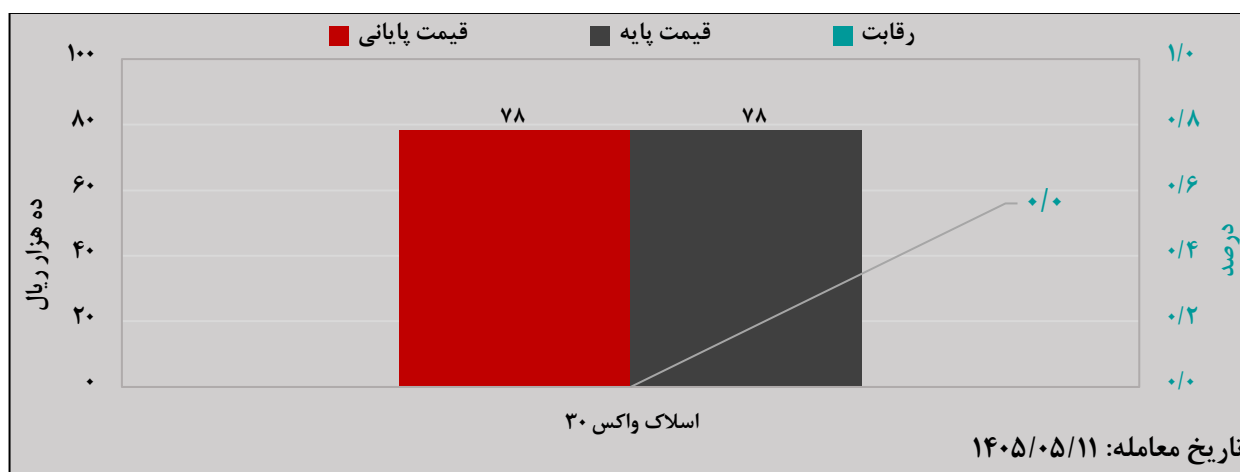
شکل ۱۵. وضعیت عرضه و تقاضای اسلاک واکس شرکت نفت پارس؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

مطابق شکل زیر، بررسی قیمت پایانی معامله و قیمت پایه عرضه اسلاک واکس ۳۰ در معاملات بورس کالای ایران طی هفته دوم مردادماه سال جاری نشان می‌دهد که درصد رقابت قیمتی برای این محصول برابر صفر بوده است؛ که می‌توان آن را بازخوردی نبود فشار تقاضا برای این کالا در هفته مذکور دانست.

شکل ۱۶. میزان رقابت قیمتی اسلاک واکس ۳۰ شرکت نفت پارس؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

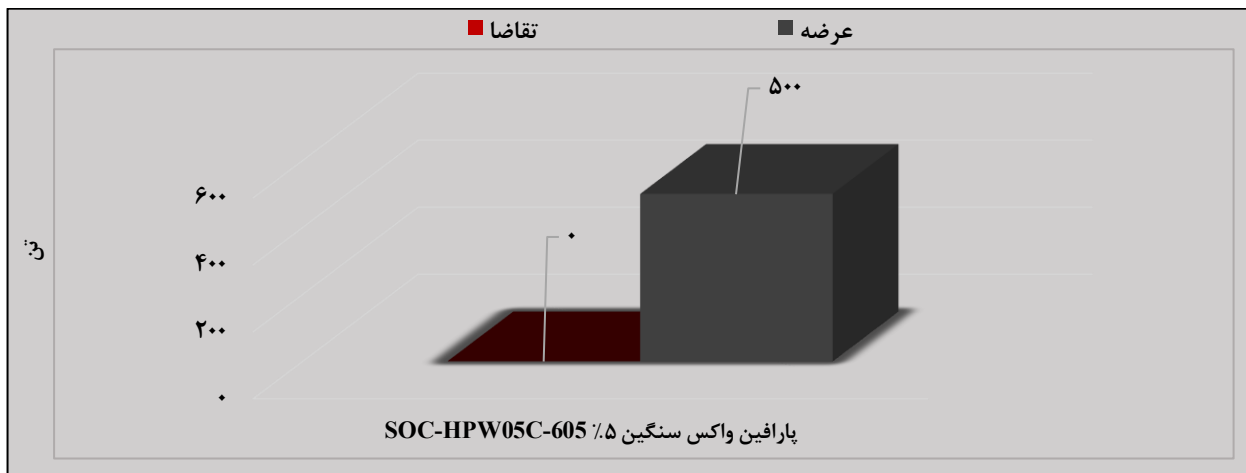
مأخذ: محاسبات نگارنده گزارش براساس داده‌های بورس کالای ایران.

۴-۴. پارافین واکس؛ نفت سپاهان

مجموعه نفت سپاهان در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ تنها یک گرید پارافین‌واکس، یعنی پارافین‌واکس سنگین ۵٪ (نماد C605)، را در بورس کالای ایران عرضه کرد. وضعیت عرضه و تقاضای این محصول در شکل زیر ارائه شده است. بررسی

داده‌های معاملاتی نشان می‌دهد که با وجود عرضه ۵۰۰ تنی پارافین‌واکس سنگین ۵٪ (نماد C605)، هیچ‌گونه تقاضایی برای این محصول در بورس کالا به ثبت نرسیده است.

شکل ۱۷. وضعیت عرضه و تقاضای پارافین واکس شرکت نفت سپاهان؛ هفته دوم مرداد ۱۴۰۵

مأخذ: بورس کالای ایران.

بررسی معاملات پارافین‌واکس سنگین ۵٪ (نماد C605) شرکت نفت سپاهان نشان می‌دهد که به دلیل عدم ثبت تقاضا برای این محصول، معامله‌ای در بورس کالا انجام نشده و در نتیجه، رقابت قیمتی نیز شکل نگرفته است. قیمت پایه عرضه این محصول در هفته مورد بررسی، معادل ۱,۱۵۰,۰۰۰ ریال به ازای هر کیلوگرم بوده است.

در مجموع، بررسی معاملات اسلاک‌واکس و پارافین‌واکس در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که بازار این محصولات همچنان با ضعف و ناهمگونی تقاضا مواجه بوده است؛ به‌طوری‌که در اغلب عرضه‌ها مازاد عرضه یا عدم ثبت تقاضا مشاهده شد و تنها اسلاک‌واکس ۱۰ شرکت نفت ایرانول (آبادان) با کسری ۱۰۸ تنی عرضه و رقابت ۳ درصدی مواجه شد. در مقابل، بخش عمده عرضه‌های نفت ایرانول (تهران)، نفت بهران و نفت پارس بدون رقابت قیمتی و در سطح قیمت پایه معامله شدند و در برخی گریدها نیز به دلیل نبود تقاضا، معامله‌ای صورت نگرفت. همچنین، عدم ثبت تقاضا برای پارافین‌واکس سنگین ۵٪ نفت سپاهان با وجود عرضه ۵۰۰ تنی، مؤید تداوم ضعف تقاضا در این بخش از بازار است. در مجموع، غلبه مازاد عرضه، نبود تقاضا برای برخی گریدها و محدود بودن رقابت قیمتی به یک مورد، نشان می‌دهد که بازار اسلاک‌واکس و پارافین‌واکس در هفته مورد بررسی همچنان تحت تأثیر ضعف تقاضای مؤثر قرار داشته و استقبال خریداران از عرضه‌های بورس در سطح محدودی باقی مانده است.

جمع‌بندی

بررسی معاملات چهار گروه اصلی محصولات پالایشگاهی در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ نشان می‌دهد که بازار در بخش‌های مختلف از شرایط یکسانی برخوردار نبوده است؛ به‌طوری‌که در حالی که بازار و کیوم‌باتوم نسبت به هفته قبل به سمت تعادل بیشتر میان عرضه و تقاضا حرکت کرده و ثبات قیمت معاملات حفظ شده است، بازار روغن پایه همچنان با کسری عرضه در گریدهای پرمصرف و فشار تقاضا مواجه بوده و در مقابل، بازار اسلاک‌واکس و پارافین‌واکس عمدتاً تحت

تأثیر ضعف تقاضا و مازاد عرضه قرار داشته است. در بخش میعانات گازی نیز نبود هرگونه عرضه در بورس انرژی، همچنان به‌عنوان یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های سمت عرضه در بازار خوراک پالایشگاهی مطرح است.

۱. میعانات گازی

در هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵، هیچ‌گونه عرضه‌ای از میعانات گازی در بورس انرژی ایران انجام نشد. استمرار نبود عرضه این خوراک راهبردی، ضمن محدود کردن امکان دسترسی واحدهای پالایشی به خوراک مورد نیاز، زمینه برنامه‌ریزی پایدار برای فعالیت واحدهای پایین‌دستی را با چالش مواجه می‌کند. از این منظر، تداوم عرضه منظم و قابل اتکای میعانات گازی در بورس انرژی، همچنان یکی از الزامات اصلی برای حفظ ظرفیت تولید و جلوگیری از اختلال در فعالیت واحدهای مصرف‌کننده این خوراک محسوب می‌شود.

۲. وکیوم باتوم

بازار وکیوم‌باتوم در هفته دوم مردادماه نسبت به هفته قبل بهبود محسوسی در توازن عرضه و تقاضا تجربه کرد؛ به‌طوری‌که مازاد عرضه کل از ۱۳۱ هزار تن در هفته اول به تنها ۵ هزار تن کاهش یافت. با این حال، این بهبود به افزایش قیمت معاملات منجر نشد و به‌جز پالایش نفت تبریز که با رقابت ۵/۴ درصدی معامله شد، معاملات سایر پالایشگاه‌ها در سطح قیمت پایه انجام گرفت. حفظ قیمت معاملات در سطح هفته قبل، به‌ویژه برای صنایع پایین‌دستی و تولیدکنندگان قیر، از آن جهت اهمیت دارد که جلوگیری از شکل‌گیری رقابت‌های قیمتی بالا می‌تواند از افزایش هزینه تأمین و در نتیجه رشد هزینه تمام‌شده محصولات نهایی جلوگیری کند. بنابراین، مهم‌ترین ویژگی بازار وکیوم‌باتوم در این هفته را می‌توان بهبود توازن عرضه و تقاضا همراه با ثبات قیمت معاملات دانست.

۳. روغن پایه

بازار روغن پایه در هفته دوم مردادماه همچنان با فشار تقاضا و محدودیت عرضه در گریدهای پرمصرف مواجه بود؛ به‌طوری‌که گریدهای SN150، SN500 و SN600 با تقاضایی بالاتر از عرضه روبه‌رو شدند و این وضعیت در برخی موارد به رقابت‌های قیمتی قابل توجه، به‌ویژه رقابت ۷۲/۵ درصدی برای SN150 نفت پارس و ۱۱/۷ درصدی برای SN600 نفت ایرانول، انجامید. هم‌زمان، قیمت‌های پایه گریدهای اصلی نیز نسبت به هفته قبل حدود ۱/۶ تا ۱/۷ درصد افزایش یافتند. در نتیجه، بازار روغن پایه همچنان در سطوح قیمتی بالای هفته‌های اخیر قرار دارد و تداوم کسری عرضه در گریدهای پرتقاضا، در کنار رشد قیمت پایه و رقابت‌های معاملاتی، فشار هزینه‌ای قابل توجهی را بر تولیدکنندگان روانکار وارد می‌کند. بر این اساس، تأمین متناسب و مستمر گریدهای پرمصرف و جلوگیری از استمرار شکاف میان عرضه و تقاضا همچنان مهم‌ترین ضرورت این بازار است.

۴. اسلاک واکس و پارافین واکس

بازار اسلاک‌واکس و پارافین‌واکس در هفته دوم مردادماه برخلاف روغن پایه، عمدتاً با ضعف تقاضا مواجه بود. در اغلب عرضه‌های اسلاک‌واکس شرکت‌های نفت ایرانول تهران، نفت بهران و نفت پارس، مازاد عرضه یا عدم ثبت تقاضا مشاهده شد و تنها اسلاک‌واکس ۱۰ نفت ایرانول آبادان با کسری ۱۰۸ تنی و رقابت ۳ درصدی همراه بود. در بخش پارافین‌واکس نیز عرضه ۵۰۰ تنی پارافین‌واکس سنگین ۵٪ نفت سپاهان بدون ثبت حتی یک واحد تقاضا باقی ماند. بنابراین، غلبه مازاد

عرضه، عدم استقبال از برخی گریدها و محدود بودن رقابت قیمتی نشان می‌دهد که ضعف تقاضای مؤثر همچنان مهم‌ترین ویژگی بازار اسلاک‌واکس و پارافین‌واکس در هفته مورد بررسی بوده است.

در مجموع، معاملات هفته دوم مردادماه ۱۴۰۵ تصویری دوگانه از بازار محصولات پالایشگاهی ارائه می‌دهد؛ به گونه‌ای که در سمت محصولات مورد استفاده در زنجیره قیر و برخی فرآورده‌های پایین‌دستی، بهبود نسبی توازن عرضه و تقاضا و ثبات قیمت و کیوم‌باتوم مشاهده شد، اما در بازار روغن پایه، محدودیت عرضه گریدهای پرمصرف همچنان به رقابت قیمتی و افزایش فشار هزینه‌ای بر تولیدکنندگان روانکار منجر شده است. در مقابل، ضعف تقاضا در بازار اسلاک‌واکس و پارافین‌واکس موجب استمرار مازاد عرضه و کاهش رقابت شده و در بخش میعانات گازی نیز نبود عرضه در بورس انرژی، همچنان یک محدودیت جدی برای دسترسی به خوراک محسوب می‌شود. برآیند این تحولات نشان می‌دهد که مسئله اصلی بازار در هفته مورد بررسی نه صرفاً سطح قیمت‌ها، بلکه عدم توازن در دسترسی و توزیع عرضه میان گروه‌های مختلف کالایی و گریدهای مختلف است؛ از این رو، استمرار عرضه منظم و قابل اتکای خوراک، تأمین کافی گریدهای پرتقاضای روغن پایه و حفظ ثبات در معاملات و کیوم‌باتوم، از مهم‌ترین الزامات ایجاد ثبات در زنجیره پایین‌دستی و جلوگیری از انتقال فشار هزینه‌ای به تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان نهایی خواهد بود.

About us

The section of oil, gas and petro-chemistry is the up-most and first industrial vantage of the country and the pivot of the Economy of Iran. Regarding the importance of this section and the need for coordinating and organizing the most active people in the field of production and exporting oil, gas, and petrochemical products, some forethoughtful and job- makers in the private section of the country decided to come together to fight against the threats by using the opportunity of mass intelligence and potentials.

2023 Iranian Oil, Gas and Petrochemical products exports' association All Rights Reserved.

OPEX Publications

Website: <http://www.opex.ir>

Contact information: <http://www.opex.ir/en/aboutus/contactus>